

Yeryuvarı ve İnsan

Türkiye, son 25 yıldan beri uygulanan yanlış politikalar nedeniyle, petrol konusunda % 80-85 oranında dışa bağımlı duruma geldi. Tüketimimizi karşılamak için her gün 6-7 milyon dolar bulmak zorunluluğundayız. Tüketim ve fiyat artışları nedeniyle bu rakamın gelecek yıllarda daha da büyümesi beklenmelidir.

Günümüzde güçlük de olsa bu ödemeler yapılabiliyor. Kaldı ki önmüzdeki yıllarda, dolarları bulsak bile, gereksinim duyduğumuz petrolü sağlamamız kuşkulu; çünkü bu enerji hammaddesinin üç beş yıl içinde, tam anlamıyla stratejik bir silah olarak kullanılmaya başlanacağı öngörülmekte.

Ülkemizin petrol konusunda bu duruma gelişinin önemli nedenlerinden biri, geride bıraktığımız çeyrek yüzyıl içinde, ulusal petrol aramacılığına gereken önemi vermemiş olmamız ve dolayısıyla tükettiğimiz petrolü kendi sınırlarımız içinden çıkaramamamızdır. 1954 yılından bu yana, ülkemizdeki petrol aramacılığı konusunda benimsenen görüşler ve ortaya atılan sloganların hepsi aleyhimize olmuştur.

1954 yılında, bir yabancı uzmana hazırlattırılarak çıkarılan petrol yasası ile «Biz bu işi yapamayız; yabancılar gelsin ve bize petrolü bulsunlar» demek istenmiştir. Yabancılar gerçekten gelmiş; fakat petrol bulunamamıştır. Petrolün bulunmamış olması bir yana, bu tutum Türk petrol aramacılığına indirilen bir darbe olmuş, onun gelişmesini ve çağdaşlaşmasını engellemiştir.

1970'lere gelindiğinde benzer bir tutumu yansıtan «Bulunmayan enerji en pahalı enerjidir» sloganı ortaya atılmıştı. Gerçekten o yıllarda dışarıdan çok ucuza petrol bulunabiliyordu. Söz konusu dönemde bir varil petrolün yaklaşık 2 dolara satın alınabildiği düşünülürse bu sloganı geçerliymiş gibi göstermek olanaklı idi.

1973 yılında, petrol fiyatlarının hızla artmasıyla, petrolün yerini alabilecek enerji kaynakları üzerinde önemle durulmağa başlandı. Kömür ön plana geçti. Hidrolik enerji gizilinden yeterince yararlanamadığımız vurgulandı. Jeotermik enerji, bitümlü sistler, güneş enerjisi vb. yeni enerji kaynakları önemle gündeme geldi; ancak petrol aramaları için gereken yine de yapılmadı.

Son olarak, özellikle 1978 ve 1979 yıllarında petrol yine gözardı edilerek; nükleer enerji, darboğazdan bir kurtuluş gibi gösterilmekte ve santral kurma çalışmaları sürdürülmektedir.

Yukarıda değinilen enerji kaynaklarından nükleer enerji konusu çevre sağlığı yönünden bir yığın sakıncayı da beraberinde getirmektedir ve önemli oranda dışa bağımlılığı gerektiren bir enerji türüdür.

Çok daha az oranda dışa bağımlı olan kömür, hidrolik enerji ve yeni enerji kaynakları için arama ve yatırımların artırılması gerekmektedir.

Ayrıca son günlerde, özellikle petrol konusundaki tüketimi sınırlamak ve akılcı kullanımı gerçekleştirmek için alınan önlemler yerinde fakat yetersizdir.

Bütün bunlara karşın, ülkemizdeki petrol potansiyelinin bir an önce ortaya çıkarılması için gerekenin yapıldığı söylenemez.

Petrol aramaları için kamu kuruluşlarımızca yapılacak yatırımlara yabana atılmış para gözü ile bakmamak gerekmektedir. Kendi petrolümüzü, güçlülükle de olsa bir an önce bulup çıkarma zamanı gelmiş ve hatta geçmektedir. Konu ile ilgili tercihin ivedilikle ve olumlu yönde yapılarak alınacak kararların yaşama geçirilmesi zorunludur.